

Spis treści

Wprowadzenie

Andrei Harbatski, Elżbieta Krysztofik-Gogol

Edukacja w perspektywie wyzwań współczesności – kluczowe problemy i propozycje zmian 15

Część I. Szkoła jako środowisko edukacji zbiorowej

Anna Karpińska

Dydaktyczne myślenie o szkole jako miejscu edukacyjnej szansy – dydaktyczne dylematy i strategię 25

Mariusz Zemło

Kondycja środków wychowawczych we współczesnych placówkach oświatowych 36

Agata Popławska

Kompetencje podmiotowe uczniów wyznacznikiem dobrego funkcjonowania w dynamicznej współczesności 49

Andrzej Cichocki

O konieczności (od)budowania etosu wychowawcy klasy 67

Anna Suchocka, Agnieszka Suchocka

Przyczyny i skutki braku gotowości szkolnej u dzieci 6-letnich 84

Monika Zińczuk

Dydaktyczne aspekty profilaktyki pedagogicznej 96

Bożena Tołwińska

Relacje z nauczycielami w opinii gimnazjalistów ze szkół wiejskich 114

Kazimierz Ostrowski

Prakseologiczna strona pedagogiki nieautorytarnej wobec wybranych problemów procesu wychowania w gimnazjum 126

Agata Butarewicz-Głowacka, Marta Walewska

Współpraca białostockich podmiotów środowiska lokalnego z placówkami edukacyjnymi 144

Część II. Ważne obszary i dziedziny edukacji**Jerzy Nikitorowicz**

Patriotyzm – Obywatelstwo – Kosmopolityzm. Progres czy regres? 159

Monika Miczka-Pajestka

Istotne aspekty edukacji aksjologicznej. Nauczyciel i uczeń wobec wartości 176

Dominika Pawlik

Filozofia – uczyć czy nie uczyć? Rola edukacji aksjologicznej wobec wyzwań współczesnego świata (ze szczególnym uwzględnieniem edukacji przedszkolnej) 190

Лариса Силюк

Гражданско-патриотическое воспитание учащихся средней школы средствами музейной педагогики 200

Светлана Коцевич

Эссе как творческая работа в системе патриотического воспитания молодежи 218

Lidia Dakowicz

Wychowanie prorodzinne jako ważny obszar edukacji 233

Agnieszka Sobolewska-Popko

Przygotowanie młodych ludzi do rodzicielstwa – możliwości i ograniczenia 245

Agnieszka Filipiek

Rola i miejsce edukacji w procesie zatrzymywania problemu przemocy
w rodzinie 261

Elżbieta Krysztofik-Gogol

Elementy terapii tańcem i ruchem w realizacji idei edukacji
międzykulturowej 284

Część III. Innowacje w edukacji**Agata Cudowska**

Kreatywność uczestników edukacyjnego dialogu w budowaniu
dobrostanu psychicznego 299

Zygmunt Tomasz Gajowniczek

Projekty międzynarodowe i międzykulturowe dotyczące własnego
regionu realizowane w szkole. Gmina Latowicz – studium przypadku 314

Katarzyna Borawska-Kalbarczyk

Uczeń i edukacja wobec nadmiaru informacji w kontekście „kultury
teraźniejszości” 327

Elżbieta Litwin-Sondej

Narzędzia matematyczne IT Salmana Khana. Analiza na podstawie
Gimnazjum nr 74 w Warszawie 343

Marta Kwaśnik

Psychopedagogiczny potencjał informatyki. Problematyka kompetencji
informatycznych wobec wyzwań badań empirycznych 356

Kamil Wnuk

Nowe media w edukacji artystycznej. Opowieść transmedialna
w systemie gimnazjalnym 367

Część IV. Wyzwania w edukacji**Józef Górniewicz**

Pedagogika wobec aksjologii postkultury 385

Andrei Harbatski

Rodzina i państwo – wyzwania dla edukacji 414

Tomasz Olchanowski

Edukacja w pułapkach ekskluzywizmu i technopolu 430

Agnieszka M. Kowalczyk

Etos uniwersytecki w obliczu współczesności 443

Paweł Piotrowski

Źródła i konsekwencje pedagogicznego optymizmu. Zarys zagadnienia ... 455

Ewa Tołoczko

Jak ustrzec ludzkość przed bezrozumem? Czyli humanistyczny pesymizm według Rogera Scrutona 468

Jacek Zbigniew Górniewicz

Święci z kalendarza jako patroni i wzory osobowe w czasach dawnych i współczesnych 481

Magda Kalkowska

Aktywna postawa edukacyjna emigrantów polskich w Niemczech na miarę wyzwań współczesności 495

Noty o autorach 508